

מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של כ"ק מרן הרבי מערלי בעל אמרי סופר הגה"ק רבי יוחנן סופר זצוק"ל בן הגה"ק רבי משה בעל היד סופר זצוק"ל הי"ד נסתלק י"ג אדר (תשע"ו)

עבודת התפילה של הרבי מערלי היה באופן נפלא מאד. כבר בימי נעורו היו מראים על הרבי בהתפעלות: ראו והביטו איך הנער "יוחנן מערלי", מתפלל בכונה ובהתעוררות. וכך היה הרבי כל ימיו עמוד צלותהן דישראל. אפילו בשנות הזקנה, כשהרבי כבר הגיע לגיל גבורות - שמונים שנה, היה הרבי עומד בצפרא דשבתא שעות ארוכות על רגליו בעת אמירת כל ספר התהילים ברציפות, למרות שהרבי סבל מאד על עצמותיו ורגליו.

בימי בחירתו של הר"ר יהודה דוב גרינפלד ז"ל מקטמון, הביאו אביו לישיבה של הרבי. אך הבחור היה חפץ ללמוד בישיבה חשובה אחרת. כששח את ספיקותיו לפני הרה"צ ר' יעקב שפיצר ז"ל, אמר לו ר' יעקב, המתן נא עד לאחר התפילה, ואז נראה מה כדאי לך לעשות. כשראה הבחור יהודה דוב את תפילתו הזכה של הרבי בהתעוררות ובהתלהבות, כבר פרח הספק מליבו וגמר בדעתו "פה אשב כי איתיה", דבק ברבי בכל נפשו, והיה לאחד מתלמידיו המובהרים.

מספר בנו של הרבי, הגה"צ רבי יעקב סופר שליט"א ארבה של קהילת ערלוי ביתר: שמעתי מאדם נאמן, שמרן הגאון הרב אלישיב זצ"ל העיד, שהתפילות של הערליוער רב מתקבלות בשמים. ואכן ראיתי כמה פעמים בחוש שהרבי פעל בתפילתו. פעם אחת התקשר אחד מתלמידיו בבהלה, שהרופאים אומרים שיש סכנה לאשתו הנמצאת לפני לידה. הרבי הורה לו לא לעשות כלום חלילה, ומיד עמד בתפילה נרגשת בהתעוררות, וברוך השם היה הכל כשורה ונולד ילד בריא למזל טוב. ועוד רבות כהנה וכהנה זכיתי לראותו במו עיני.

ובדידי הוי עובדא, פעם אחת ישבתי בחדרו, והתקשר אחד להזכיר שם חולה לרפואה שלימה. הרבי נעמד על רגליו ואמר לי, הבה נתפלל לרפואתו, ונתן צדקה והעיתר בתפילה בספר התהילים בהתעוררות רבה, לרפואתו השלימה של אותו החולה, ואף אני הצטרפתי לאמירת תהילים.

לפתע פנה אלי הרבי ואמר: הנה זה החולה מצטער ביסורי חוליו, וכך אתה אומר תהילים בשלוה? וכך דרש הרבי רבינו מכל סובביו להרגיש צערו של יהודי ולהתאמץ בתפילה עליו בכל הכוח, ובזכות זה זכה שתפילותיו נתקבלו בשמים ועשו פרי.

קדושתו של מרן הרבי הקדוש בעל הברכת משה מלעלוב זצוק"ל

וכך הוא סיפר: סוף יום הקדוש פורים שנת תשכ"ג, הרבי הקדוש רבי משה מרדכי נמצא בחדר, הוא כבר לא מקבל קהל, הוא עסוק בעבודת היום של פורים. מחוץ לחדר הגיע אחד החסידים, הסבא של ר' ישראל, הרב החסיד רבי שאול לייב רוזנר זצ"ל. רבי שאול לייב השתקק לבן זכר, הבת היחידה כבר נעשית בת מצוה, און ער האט נישט קיין קדיש'ל - אין לו בן שיגיד אחריו קדיש. הוא קיים את מצוות היום כראוי, הוא שתה יין והיה בגילופין, און ס'איז געווארן אַ גאַנצע טוהט-זיך - ונהיה שם בלגן שלם עם הגבאים, כי הוא רצה לבקש ברכה מהרבי ביום הגדול והנשגב "פורים", ואילו הגבאים ניסו לשמור על הרבי.

רבינו הקדוש מלעלוב שראשו מגיע השמימה, מתעורר ושואל: וואס טוהט זיך דאָרט - מה קורה שמה בחוץ? מספר לו הגבאי, שר' שאול לייב רוצה להיכנס ביודעם מה רצונו לבקש. הגבאים ידעו שהמנהג של הרבי מלעלוב הוא, לא להבטיח ברכות, ולכן הם לא רצו להגיע למצב שיהודי בגילופין "כריח" את הרבי להבטיח לו.

הרבי מפתיע את הנוכחים ומבקש לפתוח את הדלת לר' שאול לייב, הרבי אומר, אני חייב לו הרבה מדין הכרת הטוב, וייל איך האב געהאט צייטן וואס איך האב נישט געהאט קיין ברייט צו עסן - היה לי זמנים שלא היה לי לחם לאכול, האט רבי שאול לייב מיט זיין טאטן רבי אפרים פישל געפליינעט צו אריין ברענגן אַ שטיקל ברייט צו עסן - רבי שאול לייב עם אביו רבי אפרים פישל עבדו קשה להכניס לי חתיכת לחם לאכול. רבי שאול לייב נכנס לקודש פנימה בדחילו ורחימו - למרות שהיה בגילופין. הוא מבקש, והרבי מלעלוב מבטיח לו: "בן זכר בזאת השנה!"

בפקודת השנה, כ"ה מרחשון שנת תשכ"ד, פתני ווירן איז געווארן אַ יום טוב - בתי רוזנר צהלה ושמחה, נולד בן יחיד למשפחת רוזנר! בברית כיבדו את הרבי בסנדקאות, וגם בעמידה לברכות, הרבי בעצמו נתן את השם, ויקרא שמו בישראל "אברהם אלימלך", הרבי הקדוש רבי אברהם אלימלך הי"ד זצוק"ל היה רבו המובהק של הרבי מלעלוב, ולמעשה הוא היה שם המלא הראשון אחרי הרבי מקרליון. במשך חייו זכה לקירבה יתירה מהרבי מלעלוב בגלל שהוא קרוי על שם הרבי ר' אברהם אלימלך.

מורי ורבותי, יש פה מופת נורא, אבל מעבר למופת אנחנו רואים מזה, עד כמה היה הכרת הטוב של הרבי מלעלוב, ליהודי שהיטיב אתו כשלא היה לו לחם לאכול, ועד כמה היה הרבי "מקיים בממונו (שקיבל מאחרים) רצון אדוניו".

(מתוך הפתיחה לשיעור - נדרים דף פג, כ"ד סבת תשפ"ג)

מה היתה הדאגה היחידה של הרבי כשנחלה קשות

השבוע בדף היומי (נדרים מא:), מובא הכלל הידוע בש"ס, "דאתי עשה ודחי את לא תעשה", ויש על זה ביאור נפלא מהרמב"ן (שמות כ, ח), למה אתי עשי ודחי לא תעשה, כי מצות עשה מורה על מידת האהבה, כי האוהב את אדוניו, מקיים מצוותיו. ומצות לא תעשה, מורה על מידת היראה, כי הירא את אדוניו, נשמר מעשות דבר הרע בעיני אדוניו. ולכן מצות עשה גדולה ממצות לא תעשה, כי אהבה גדולה מיראה, ולכן המקיים ועושה בגופו ובממונו רצון אדוניו, הוא גדול מהנשמר מעשות הרע בעיניו, ולכן אמרו "דאתי עשה ודחי לא תעשה".

נספר סיפורים נוראים על הרבי הקדוש, איש אלוקים, מרן הרבי רבי משה מרדכי מלעלוב זצוק"ל, שהיה "מקיים ועושה בגופו ובממונו רצון אדוניו", באהבה וביראה יחד. כשהרבי היה שר "לפניו נעבוד ביראה ופחד", כמעט נפל מהכסא לרצפה מרוב אימה ויראה מהקדוש ברוך הוא.

חודשיים אחרי שהרבי חלה, ותפס שיתוק לא עליכם בחצי מהגוף, קרא הרבי לגבאי ואמר לו, בהיותי ילד קטן אצל זקני הרבי הקדוש רבי דוד'ל, שמעתי שמשבחים יהודי ששמו ר' זידייל, שמעולם לא חיכך בגופו, ער האט קיינמאל זיך נישט געקראצט - אף פעם הוא לא גירד. מספר הרבי, הייתי כל כך צעיר, שבכלל לא הבנתי מה המעלה הגדולה, מה הרבותא בזה, ובגלל שכולם שיבחו והפליאו את ההנהגה, קיבלתי גם אני על עצמי שלא לחכך בגופי כלל.

גם אחרי שחליתי במחלת עור קשה, שלא תדעו מצרות, מי שסובל מזה יודע שזה בעיה קשה מאד, גם אז נזהרתי לא לחכך גופי. אבל עכשיו שזקנתי ולא עליכם תפס בי שיתוק, אני מפחד אולי אני ישכח מהקבלה ואני יגרד את גופי, אז אני מבקש שתיכנס פה עם עוד שתי אנשים, ותתירו לי את הנדר, כדי שאני לא יעבור על איסור נדר. זה סיפור נורא, ורואים מזה איך שהרבי היה "מקיים בגופו רצון אדוניו", באהבה וביראה יחד, באהבה קיבל עליו את ההנהגה הטובה, וביראה שמא יעבור על זה, התיר את הנדר.

כזכות הטירחא להשיג לצדיק פת לחם לאכול זכה לישועה

נספר עוד סיפור שרואים מזה שהרבי היה "מקיים בממונו רצון אדוניו", והוא גם מעניני דיומא של חג הפורים. סיפר לי הבוקר ידידי הרב ישראל רוזנר, פגשתי את ר' ישראל בלאדמיר, ביומא דהילולא קדישא של מרן הרבי הקדוש רבי שלמה מקרליון ז"ע, ונוצר בינינו ידידות. התענגתי על תפילתו כחזן עם "הנוסח", הקרלינער נוסח, כל פעם כשאני נזכר בתפילה של ר' ישראל, אני רוצה לטעום מזה עוד ועוד.

בצילום של גדולי ישראל שליט"א

הוד כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז שליט"א

נעים זמירות ישראל דוד המלך אומר בתהלים (ט, ד), **וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלקים וישישו בשמחה**. לכאורה יש מוֹרָא דִּינְעָ קושיא בפסוק, כי דוע אלקים זה מידת הדין, ואם כן איך שייך שמחה 'לפני אלקים', כשרואים מידת הדין. רק חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא בדרש, ואולי זה גם קרוב לפשט, **וצדיקים ישמחו**, כשיש שמחת בית צדיקים, הם מהפכים את מידת הדין למידת הרחמים, וממילא **וישישו בשמחה**, כל הקהל הקדוש חוזרים הביתה מהשמחה של הצדיק עם עגלות מלאות של השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות.

הלילה זכיתי בזכות אבותי להשתתף בשמחת הבר מצוה של נכדו חביבו של הצדיק, עמוד האש שהולך לפני המחנה, נר ישראל, הוד כבוד קדושת מרן הרבי מצאנז שליט"א, הבחור החשוב שמואל אלכסנדר נ"ו, בנו של ראש ישיבת צאנז, רב ואב"ד דקהילה קדושה צאנז ארה"ב, שמו הולך לפניו, הגאון הצדיק רבי יוסף משה דוב שליט"א.

הפסוק בקהלת (ז, ב), טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה וגו', והחי יתן אל לבו. בתחילת השבוע זכיתי להיות עם הוד כבוד קדושת הרבי שליט"א בבית אבלי בניחום אבלי אצל בעל הברכת מרדכי ראש ישיבת עטרת ישראל, מרן רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א, והחי, כמה חיות, כמה התרוממות, נתן מרן הרבי שליט"א לראש ישיבה, בדברי נוחמים. כי דוע הרבי הוא מגדולי מעתיקי השמועה בדורינו, וכשמרן הרבי שליט"א פותח את פיו בדברי תורה, בסיפורי צדיקים מקדושי עליון שרפי מעלה, נשכח לרגעים מסויימים כל האבילות. עיני ראו ולא אז, איזה חיזוק נתן מרן הרבי שליט"א לרבינו ראש הישיבה מרן רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א.

כשיצאתי מניחום אבלי, התקשרתי לראש ישיבה בנתניה, שזכיתי לקרבה יתירה אצלו, אין פעם אחת שאנחנו משוחחים והוא לא ממלא אותי, סיפרתי לו מה ראיתי בניחום אבלי. תוך כדי הדברים מספר לי ראש ישיבת צאנז שליט"א, על הבר מצוה, ואמר שהוא לא רצה להטריח אותי לבוא במיוחד מירושלים. איך שראש הישיבה סיפר לי על הבר מצוה, אמרתי: "ראש ישיבה, איך קום" - אני מגיע בסייעתא דשמיא.

כשנכנסתי להיכל הגדול, אומר לי ראש הישיבה במתיקות, תדע לך, שסיפרתי לרבי שליט"א את מה שאמרת לי בטלפון, זכית לשמח את הרבי! היה קר מאד ביום ראשון בירושלים, בפרט בבית וגן, הרבי יכל לנחם בטלפון, הרבי יכל לשלוח משלחת, הרבי יכל לשלוח שליח, אבל הרבי טרח ובא במסירות נפש מיוחד הלוך וחזור מנתניה לניחום אבלי, מסירות נפש לְכַבֵּד תורה.

נחזור לבית משתה, זה לא היה עוד בר מצוה, זה היה מעמד אדיר לכבודה של תורה, במפה מתחת למקום קודשו של הרבי שליט"א, הופיעו המילים: "צאנז", "אלמלי תורה לא נתקיימו שמים וארץ". מי שעקב מה היה בבר מצוה, מהשניה שהרבי נכנס עד שהרבי יצא, ראה דבר אחד, תורה, תורה, תורה.

אז מה הפלא, שחתן הבר מצוה לקח על עצמו לסיים מסכתא בבר מצוה, הוא יכל לבחור מסכתא קטנה, מסכתא קלה, [אבל הוא בחר את המסכתא שלנו בדף היומי, מסכת נדרים]. ואם חשבתם שהחתן הסתפק רק בסיום מסכת נדרים, נִיין, נִיין, נִיין - לא, לא, לא, אחרי זה היה "פֶּשְׁעֵטִיל" כזאת, שאם הייתי קורא את הפשעטיל מבלי לדעת מי אמר זאת, הייתי חושב שתלמיד חכם מופלג בגיל חמישים אמר את זה.

כששמעתי את חתן הבר מצוה בפשעטיל, נזכרתי בלשון המדרש רבה בשיר השירים (ד, ב) וזה לשונו, אמר רבי לוי, אף הקורא מקרא בעינו ובעינו, עליו נאמר (שיר השירים ד, יא) דבש וחלב תחת לשונך. איזה תענוג היה לרבי בפשעטיל, ובסיום המסכתא.

ופה אני חייב להודות לבנן של קדושים ידידי רבות בשנים שמו מפארים, רבי שמואל הלברשטאם שליט"א, שהושיב אותי לצידו בשמחת הבר מצוה, שורה שניה מתחת הבמה ממול הרבי שליט"א, כך יכולתי לראות כל פרט ופרט.

אחרי הריקוד הנלהב, הראש ישיבה שהוא כי דוע פה מפיך מרגליות, מדבר דרשה נפלאה שפתים ישק, על המושג 'מקום שהתפללו אבותי'. מרן הרבי שליט"א כל כך נהנה מהדרשה, שכשהרבי פתח את פיו בדברי אלקים חיים, שיבח את הדברי תורה בלשון המדרש, ובדברי אגדה המאירות עינים ומשמחת את הלב. הרבי שליט"א מרחיב על ואני בעודי אהללה בוראי, על נוח לו לאדם שלא נברא משנברא. כשהרבי מזכיר את אביו הקדוש - דְּעַר הַיִּלְיָעַר סְאָטְעַ, פניו הקדושים משתנים מקצה לקצה. הרבי ברוב ענוה מדבר על ברא מזכה אבא, ברוך הוא אלקינו שבראנו לכבודו.

כי דוע יש בתורה הקדושה פרד"ס, פ'שט ר'מז ד'רש ס'וד, הרבי בתורה בלבת אש דיבר על הכל, היה שם פשט, היה שם רמז, היה שם דרש, והיה שם סוד. הרבי היה כמה פעמים על סף בכי בתורה. שווה לבוא מקצה העולם לשמוע ולראות, בבחינת אם הרב דומה למלאך ה' תורה יבקשו מפיחו (מ"ק ז).

זכיתי להתברך פעמיים ממרן הרבי שליט"א בבר מצוה, פעם אחת מיד אחרי ברכת המזון, ופעם שניה לפני שהרבי יצא מהבר מצוה. זכיתי להגיש למרן הרבי שליט"א את הגליון "מתיקות הדף היומי" של פרשת השבוע, פרשת ויחי, עם דברי אלקים חיים מאביו הרבי הקדוש מרן השפע חיים מצאנז צוק"ל, אויף די הַיִּלְיָעַר שובב"ם - על ימי השובב"ם הקדושים, שכידוע בצאנז יש עבודה גדולה בשובב"ם.

נגשתי אחרי השמחה לכמה תלמידי חכמים מופלגים ואמרתי להם, "אין בעל הנס מכיר בניסו!" הרבי שליט"א מחזיק את כל העולם בתורה. רציתי לספר למרן הרבי שליט"א על שבת קודש בצאנז בעיר הקודש ביתר, אבל לא הספקתי. רציתי לספר על האברך שישב לידי באוטובוס בדרך, ולא פסיק פומיה מגירסא מלימוד ירושלמי. רציתי לספר לרבי על הרב שטיגליץ מביטר, אבל עוד חזון למועד לבוא שוב למקום קדוש זה.

לא נסיים את הפתיחה מבלי לתת הודאה לידידי היקר פרי עץ חיים, הרב הצדיק רבי ישראל מנחם מנדל למברגר שליט"א, ולגבאי המסור בלב ונפש חפצה, צהלתו על פניו, הרב אברהם דוד שכטר.

שנזכה שמרן הרבי שליט"א בבריות גופא יאריך ימים על ממלכתו, ממלכת התורה, מתוך נחת הרחבה ושמחה, ושנזכה שהרבי שליט"א ילווה אותנו בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקנו אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור - נדרים דף סט, י"א טבת תשפ"ג)

מרן הרבי מצאנז שליט"א
מעייני בגליון מתיקות הדף היומי בבר מצוה

מאוצרות המועדים

אמרתי בדרך הלצה, שאפילו עתה בזמן הזה עדיין לא פסיק הענין, ויש לך אנשים כאלה הנהנים מסעודת אחשוורוש. והיינו, העם הנמצאים משוקעים בגשמיות לעשות יום משתה ושמחה, ואומר שלום עליך נפשי, ולא זרו מתאותם עוד אכלם בפיהם ששים ושמים, ושמחה מה זה עושה, לא באלה חפץ ה' לשמוח לפניו, כיון שלא שתו לבם גם לזאת בהגיע ימי הפורים האלה, ליתן התעוררות לנפשם אל עבודתו יתברך, להבין ברמזי עליונים מה נעשה בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, לעשות בתחתון ולרמוז בעליון, זה עיקר התענוג והשמחה, לשמוח לפניו יתברך בשמחה של מצוה והתעוררות הנפש. (אור המאיר מגילת אסתר)

ויתכן על דרך הלצה, לרמוז זאת במאמרם ז"ל (מגילה ז): סעודת פורים שעשאה בלילה לא יצא ידי חובתו, שנאמר (אסתר ט, כב) לעשות אותם "ימי" משתה כו'. פירוש, לא להתהלך בחשיכה - לאכול ולשתות, ניתנו ימי הפורים לנו. רק לעשות אותם "ימי" משתה ושמחה, לְגַלּוֹת הארת הימים והנסים שנעשו בימים ההם.

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חי"ג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661